

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

Лого: СОВЕТ НА ЕВРОПА

ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

СУД (КОМОРА)

СЛУЧАЈ OBERSCHLICK ПРОТИВ АВСТРИЈА

(Апликација бр. 20834/92)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУРГ

1 Јули 1997

Во случајот на Oberschlick (*Обершлик) против Австрија (бр. 2)¹,

Европскиот суд за човекови права, заседава, во согласност со Член 43 (чл. 43) од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи ("Конвенцијата") и релевантните одредби од Деловникот на Судот Б², како Комора се состои од следните судии:

Г-дин R. RYSSDAL (*Р. РИСДАЛ), President,
Г-дин Thór VILHJÁLMSSON (*ТОР ВИЛЈАЛМСОН),
Г-дин F. MATSCHER (*Ф.МАТЧЕР),
Г-дин C. RUSSO (*Ц. РУСО),
Г-дин A. SPIELMANN (*А. СПИЛМАН),
Г-дин R. PEKKANEN (*Р. ПЕКАНЕН),
Г-дин J.M. MORENILLA (*Ц.М. МОРЕНИЛА),
Г-дин M.A. LOPES ROSA (*М.А. ЛОПЕЗ РОЧА),
Г-дин P. KURIS (*П. КУРИС),

исто така и од г-дин H. PETZOLD (*Х Пецолд), Секретар, и г-дин P.J. MАНONEY (*П.Џ Махони), Заменик-Секретар,

Расправајќи на затворена седница на 21 март и 25 јуни 1997 година,

Ја донесоа следнава пресуда, која беше усвоена на горенаведениот датум:

ПОСТАПКА

1. Случајот беше доставен до Судот од страна на австрискиот државјанин г-дин Герхард Обершлик ("подносителот"), на 18 март 1996 година, во рамките на период од три месеци утврдени со Член 32 став. 1 и Член 47 од Конвенцијата (член 32-1, чл. 47). Отпочнува со претставка (бр. 20834/92) против Република Австрија поднесена до Европската комисија за човекови права ("Комисијата") според Член 25 (чл. 25) од г-дин Обершлик на 15 септември 1992 година.

Молбата на г-дин Обершлик до Судот се однесува на Член 48 од Конвенцијата (член 48) дополнет со Протоколот бр 9 (P9), кој е ратификуван од страна на Австрија. Целта на неговата молба била да се добие одлука за тоа дали фактите на случајот откриваат прекршување од страна на тужената држава на своите обврски од Член 10 од Конвенцијата (чл.10).

¹Случајот е нумериран 47/1996/666/852. Првиот број е позицијата на случај на листата на предмети од Судот во соодветната година (вториот број). Последните две бројки укажуваат на позиција на случај на листата на предмети од Судот од нејзиното формирање и на листата на соодветното потекло на апликации до Комисијата.

²Деловникот на Судот Б, кој стапи на сила на 2 октомври 1994 година, ги опфаќа сите случаи кои се однесуваат на државите обврзани со Протоколот бр 9 (P9).

Забелешка на преведувач: Терминот во заградата означен со ѕвездичка означува појаснување на зборот пред него или обратно. Пр. Oberschlick (* Обершлик)

2. На 28 Јуни 1996 Истражниот Суд одлучи да не се отфрли разгледувањето на случајот и да го достави до Судот за разгледување (Член 48 став. 2 од Конвенцијата) (чл. 48-2).

3. Како одговор на барањето направено во согласност со Правилото 35 став. 3 (г) од Деловникот на Судот Б, подносителот на претставката изјавил дека тој сакал да учествува во постапката. На 29 август 1996 година Претседателот на Судот дал дозвола да го претстави својот случај, со помош на адвокат, за време на писмената постапка, што се подразбира дека вториов ќе мора да го застапува во постапката (Правило 31 став 1.). На истиот ден претседателот им дава дозвола за користење на германскиот јазик (Правило 28 став. 3).

4. Комората што се оформи ги вклучува по службена должност г-дин Ф Матчер, избран судија од Австриска националност (Член 43 од Конвенцијата) (чл. 43), и г-дин Р Рисдал, Претседателот на Судот (Член 21 став. 4 (б)). На 7 август 1996 година, во присуство на Секретарот, Претседателот ги извлече со ждрепка имињата на другите седум членови, имено г-дин Тор Вилијалмсон, г-дин R. Macdonald (*Р. Мекдоналд), г-дин Ц. Русо, г-дин А.Спилман, г-дин Ц.М Моренила, г-дин г-дин Лопез Роча и г-дин L. Wildhaber (*Л. Вилдхабер) (Член 43 согласно со Конвенцијата и Правило 21 став. 5) (чл. 43). Следователно г-дин Р. Пеканен и г-дин Р. Курис, заменици судии, ги заменија г-дин Вилдхабер и г-дин Мекдоналд, кои не можеа да земат учество во понатамошното разгледување на случајот (Правила 22 став. 1 и 24 став. 1).

5. Како Претседател на Комората (Правило 21 став. 6), г-дин Рисдал, дејствувајќи преку Секретарот, се консултирал со Агентот на Австриската Влада ("Владата"), адвокатот на подносителот и Делегатот на Комисијата за организирање на постапката (Правила 39 став. 1 и 40). Согласно со одлуката добиена како последица , Секретарот доби барање од подносителот на 13 јануари 1997 година и барање од Владата на 7 февруари 1997 година. На 11 март 1997 година Комисијата донесе документ за постапката , како што се бараше од страна на Секретарот по упатства на Претседателот.

6. Во согласност со одлуката на Претседателот, сослушувањето се одржа во јавност во Зградата за човекови права , Стразбур, на 20 март 1997 година. Судот одржа подготвителен состанок пред тоа.

Таму се појавија пред Судот:

(а) за Владата

Г-дин W. OKRESEK (*В. Окресек) , Раководител на одделот за
Меѓународни Односи, Уставен департмент,
Федералната канцеларија,

Агент,

Г-дин S. BENNER(*С. Бенер), Одделот за кривични прашања
и помилување, Сојузно Министерство за Правда,

советник;

(б) за Комисијата

Г-дин L. LOUCAIDES(*Л. Лоукадес),

Делегат;

(с) за подносителот на претставката

Г-дин H. TRETTER(*Х.Третер)

Адвокат,

Г-дин Г. Обершлик, *Подносител.*
Судот ги сослуша обраќањата на г-дин Лоукадес, г-дин Третер, г-дин Окресек, г-дин Бенер и г-дин Обершлик.

ВО ОДНОС НА ФАКТИТЕ

I. ОКОЛНОСТИ НА СЛУЧАЈОТ

7. Г-дин Обершлик, новинар кој живее во Виена, беше во тоа време уредник на списанието Форум.

8. На 7 октомври, 1990 година по повод "прослава за мир" (Friedensfeier) во подножјето на Ulrichsberg, г-дин Haider (*Хајдер), лидер на австриската Партија на слободата (Freiheitliche Partei Österreichs - FPÖ) и гувернерот (Landeshauptmann) (*Ландершаптман) на земјата Корушка, одржа говор славејќи ја улогата на "генерацијата војници", кои имаа учествувано во Втората Светска војна. Во него тој вели дека сите војници, вклучувајќи ги и оние во германската армија, се бореле за мир и слобода и дека луѓето не треба да се разликува помеѓу "добри" и "лоши" војници на таа генерација, туку треба да бидеме благодарни на сите нив за основаното и изградено богато и демократско општество денеска. Г-дин Хајдер потоа критикувал австриски писател кој, според него, ги потценил сите оние убиени во Втората светска војна, и продолжил како што следува:

"Дами и господа, слободата на мислење се зема здраво за готово во една демократија, но таа ги достигнува своите граници кога луѓето имаат претензии врз духовната слобода, која никогаш не би ја добиле ако другите не ги ризикуваа своите животи за нив, така што сега тие можат да живеат во демократија и слобода. "

9. Овој говор е репродуциран во целост во Форум и коментира од страна на подносителот на претставката и гореспоменатиот Австриски писател. Пасусот на Г-дин Обершлик, насловен како "P.S.: 'Trottel' statt 'Nazi'" ("P.S.: 'Идиот' наместо 'нацист'"), да се прочита како што следува:

"Јас ќе кажам дека Јерг Хајдер, како прво, дека не е нацист и, второ, дека тој е, сепак, идиот. Тоа јас го оправдувам со следното: [Л] [...] целосно ме убеди дека да се нарекува нацист е престиж за Јерг Хајдер. Тоа е причината зошто ги молам моите пријатели да ми простат што не се воздржувам од користење на тој опис.

...

Бидејќи [Хајдер] ги негира сите оние кои во неговите очи немаа легитимна среќа [legitimierende Glück] да ги ризикуваат животите во униформата на честа [Ehrenkleid] на Третиот рајх за Хитлеровската слобода, да водат војни на освојување [Raubkrieg] и да го наметнат конечното решение, [и како што тој ни го негира] правото "да се има чисто спиритуална слобода на мислење, а камо ли "политичка слобода", а тој самиот никогаш немал среќа да служи во униформата за честа на СС или во германската армија [Wehrmacht]], со што се исклучува себеси заедно со големо мнозинство Австријци од било какво уживање на слободата, тој во моите очи, е идиот. "

10. На 26 април 1991 Хајдер поднесе тужба за клевета (*üble Nachrede*) и навреда (*Beleidigung*) против подносителот на претставката до Регионалниот кривичен суд во Виена (*Landesgericht für Strafsachen - "Регионалниот суд"*). Тој, исто така побара наредба за итно одземање на релевантното издание на списанието и да биде објавено во Форум дека се поведува постапка.

11. На 30 април 1991 година Судот му дозволи на подносителот да биде објавена изјава, но на 21 мај 1991 година г-дин Обершлик поднесе жалба против таа одлука.

12. На 23 мај 1991 година судот го најде подносителот на претставката за виновен според Член 115 од Кривичниот законик (види став 19 подолу) за навреда на г-дн Хајдер, и осуден е да плати глоба од дваесет дена од 200 Австриски шилинзи (ATS), со казна затвор од десет дена. Според судот, зборот Trottel (* Идиот) бил навреда (*Schimpfwort*) и може да се користи само за засрамување (*Herabsetzung*); и затоа никогаш не може да се користи за било каква објективна критика (*sachliche Kritik*). Во писмената верзија на пресудата Судот нареди одземање на релевантно издание на Форум.

13. На 30 август 1991 година подносителот на претставката поднел жалба (*Berufung*) против таа пресуда. По неговото поднесување, судот смета дека изразот во прашање претставува навреда за Хајдер, бидејќи со тоа го занемарил контекстот во кој бил користен. Ако судот го земе во предвид целиот натпис и позицијата на аргументите, ќе сфати дека терминот за кој се жали бил оправдан, бидејќи служи како заклучок на наодот дека Хајдер во својот говор се оградил од уживање на слобода на мислење.

Г-дин Oberschlick исто така се пожали дека не било наредено одземањето на релевантното издание на Форум кога пресудата била донесена.

14. На 16 септември 1991 година подносителот на претставката побарал записникот на расправата да се коригира и да се дополни.

15. На 18 октомври 1991 година регионалниот суд коригира дел од записникот на расправата и ги одби како неважни дополнителните измени барани од страна на подносителот на претставката. На 10 декември тој поднел жалба (*Beschwerde*) против таа одлука.

16. Во меѓувреме, на 5 декември 1991 година, Регионалниот суд ја коригира својата пресуда и се повлекува налогот за заплена на изданието на *Форум*.

17. На 18 март 1992 година Апелациониот суд во Виена (*Oberlandesgericht*) ја одбил жалбата на подносителот на претставката против објавувањето на изјавата за постапката поведена од страна на Хајдер (види став 11 погоре). На истиот ден Апелациониот суд ја прогласи за неоснована жалбата против одлуката да се поправи записникот од расправата (види став 15 погоре).

18. На 25 март 1992 година Апелациониот суд ја потврдил пресудата на Регионалниот суд, но ја намалил дневната глоба на 50 ATS (види точка 12 погоре).

Заведе дека зборот во изданието се појавил во насловот на статијата. Само оние кои ги прочитале не само редовите напишани од страна на подносителот на претставката

туку и говорот на Г-дин Хајдер и коментарите во *Форум*, ќе разберат дека г-дин Обершлик го нарекол говорникот "идиот", како што, според него, во својот говор се има исклучено себеси и огромното мнозинство на Австријци од уживање на слобода на мислење. Оние кои не го направиле тоа би го поврзувале терминот Trottel не со констатацијата која можат да ја извлечат од зборови на Хајдер, туку со неговата личност. На тој начин претставува навреда што ги пречекорува границите на прифатлива критика (дие Grenze sachlich zulässiger Kritik) и г-дин Обершлик мора да е свесен за тоа. Во најмала рака, тој можеше да ги опише последиците од забелешките на Хајдер како глупави (vertrottelt).

Мора да се признае, дека политичари кои поддржуваат мислења кои се отворени за критики мора да прифатат дека тие ќе бидат предмет на особено силни напади, дури и лични. Правото на слобода на мислење не треба, сепак, да доведе до навреди како замена за аргументи во политичка дебата. Фактот дека еден политичар употреби кон навреди не ги оправдува клеветниците да го прават истото, освен ако не се лично испровоцирани. Земајќи го предвид член 10 од Конвенцијата (чл. 10) како основата за право да се навредува некој ќе донесе за намалување во квалитетот (generelle Verrohung) во политичката дебата.

I. СООДВЕТНО ДОМАШНО ЗАКОНОДАВСТВО

19. Релевантните одредби од Кривичниот законик гласат:

Член 111

"1. Секој кој, на таков начин на кој може да се забележи од страна на трето лице, атрибутира на друг некоја долна карактеристика или расположение или го обвинува за однесување спротивно на честа и моралот и на таков начин го омаловажува или на друг начин го понижува во јавност е подложен на казна затвор не подолга од шест месеци или парична казна ...

2. Секој што ќе го изврши овој прекршок во печатен документ, емитување или на друг начин, на таков начин што клеветата е достапна за широк дел од јавноста, е подложен на казна затвор не подолга една година или парична казна ...

3. Лицето кое ја дава изјавата нема да се казнуваат ако се докаже дека истата е вистина. Во случај на прекршок од став 1 тој исто така, нема биде одговорен ако околностите се основани и му даваат доволна причина да се верува дека изјавата била вистинита.

Член 115

"1. Секој кој, во јавност или во присуство на неколку други лица, навредува, подсмева, лошо се однесува или се заканува да малтретира трето лице, е подложен на казна затвор не подолга од три месеци или парична казна ... освен ако не е подложен на потешка казна под друга одредба.

...

3. Секој кој, само од лугина од однесувањето на друго лице, си дозволува да биде испровоциран во навредување, лошо однесување или се заканува да го малтретираат тоа лице на начин кој е оправдан во околностите, треба да има одбрана ако неговиот гнев е разбирлив од просечно лице, особено земајќи го предвид времето што поминало од настанот кој го испровоцира. "

ПОСТАПКАТА ПРЕД КОМИСИЈАТА

20. Во својата жалба (бр. 20834/92) од 15 Септември 1992 година до Комисијата, г-дин Обершлик тврди дека неговата пресуда била спротивна на членот 10 од Конвенцијата (чл. 10) и дека постапката усвоена од страна на Австриските судови не била во рамките на членот 6 (чл. 6).

21. На 6 април 1995 година Комисијата (Прва комора) ја прогласи претставката за допуштена во врска со жалбите согласно член 10 (чл. 10) и го прогласи остатокот од претставката за недопуштена. Во својот извештај од 29 (член 31) ноември 1995 (чл. 31), таа го изрази своето мислење од четиринаесет гласови за и еден против, дека имало повреда на таа одредба (чл. 10). Целосниот текст на мислењето на Комисијата е репродуциран како анекс во оваа пресуда³.

ЗАВРШНИ ПОДНЕСОЦИ ДО СУДОТ

22. Во нивните завршни обраќања, Владата побара од Судот да "тврдат дека немало повреда на правата на г-дин Обершлик се потпира на членот 10 од Конвенцијата (чл. 10)".

23. Во неговото завршно обраќање, барателот на претставката побара од Судот да "потврди дека Австрија го прекршила членот 10 од Конвенцијата (чл.10) [со] осудувајќи го за кривично дело".

³Од практични причини овој Анекс ќе се појави само во печатената верзија на пресудата (во извештаите за пресуди и одлуки 1997-IV), но примерок од извештајот на Комисијата може да се добие од архивата.

СПОРЕД ЗАКОНОТ

I. НАВОДЕН ПРЕКРШОК НА ЧЛЕН 10 ОД КОНВЕНЦИЈАТА (чл. 10)

24. Г-дин Обершлик тврди дека одлуките во кои тој е прогласен за виновен за навреда беше повредено неговото право на слобода на изразување како што е обезбедено во член 10 од Конвенцијата (чл. 10), која образложува:

"1. Секој има право на слобода на изразување. Ова право ја вклучува слободата на сопствено мислење и примање и пренесување на информации или идеи без било какво мешање од јавната власт без оглед на границите. Овој член (чл. 10) не ги спречува државите да бараат издавање на дозволи за радиодифузија, телевизија и кина.

2. Остварувањето на овие слободи, бидејќи со себе носат обврски и одговорности, може да бидат предмет на такви формалности, услови, рестрикции или казни определени со закон и неопходни во едно демократско општество, во интерес на националната безбедност, територијалниот интегритет или јавната сигурност, за спречување на нереди или кривични дела, за заштита на здравјето или моралот, за заштита на угледот или правата на другите, за заштита од откривање на доверливи информации или за одржување на авторитетот и непристрасноста на судството ".

25. Неговата осуда од страна на Регионален суд во Виена на 23 Мај (види став 12 погоре) 1991, поддржан од Апелациониот Суд во Виена на 25 март 1992 година (види став 18 погоре), неспорно значи "мешање" во остварувањето на слободата на изразување.

Оние кои се појавија пред Судот, исто така се согласија дека мешањето беше "пропишано со закон" - член 115 од Кривичниот законик (види став 19 погоре) - а неговата цел беше да се заштити "угледот или правата на другите", во рамките на значењето на член 10 став. 2 (чл. 10-2).

Усниот аргумент се занимава со прашањето дали мешањето е "неопходно во едно демократско општество", со цел да се постигне таа цел.

26. Во поднесок на жалителот, зборот Trottell (идиот) не бил користен случајно, тој бил единствениот збор со кој би можело да се привлече вниманието на јавноста за жестокоста на аргументите во говорот на Хајдер и ја сумира критиката за него во натписот на списанието. И зборовите и тонот биле избрани да му се покаже на Хајдер и читателите колку нелогични, неразумни и опасни се неговите зборови на Ulrichsberg, тие беа такви со тенденција говорникот да ги лиши повеќето граѓани од правото на слобода на мислење. Дека е така, беше во интерес на јавноста да ги предупреди на луѓето против идеите на лицето кое во тоа време беше гувернер на земјата Корушка и дури и се сметаше како можен кандидат за позицијата на сојузен канцелар. Сумирано, зборот Trottell бил насочен не против говорникот, туку против она што тој го изјавил, како што може да забележи секој просечен читател.

27. Комисијата прифати дека зборот во изданието може да се смета за навреда, но имаше став дека во околностите на случајот, имајќи ги предвид ставовите на Хајдер, осудата на подносителот претставува непропорционално мешање во ужувањето на правото на слобода на изразување.

28. Владата истакна дека осудата не е во врска со критиките на г-дин обершлик кон Г-дин Хајдер, тука само во поглед на употребата на зборот Trottel. Далеку е од тоа да се смета како изразување на мислење, тоа е ништо друго освен навреда која се користи за оцрнување и омаловажување на поединецот во јавност. Тоа не е прифатливо во демократско општество, дури и кога лицето кое е нападнато брани екстремни ставови кои се наменети да провоцираат. Со цел да се задржи минимум нивото во политичка дебата, некои основни правила треба да се почитуваат. Навреди, рушење на репутација и навредлив јазик не може да се користат, неограничена заштита во рамките на Конвенцијата бидејќи тие не направиле никаков позитивен придонес за политичкиот развој на општеството. Со поголема веројатност би предизвикале труење на климата поради желбата за одмазда. Заради сопствените интереси едно демократско општество не може да толерира таква ескалација.

29. Судот потсетува дека, согласно на став 2 на член 10 од Конвенцијата (чл. 10-2), слободата на изразување е применлива не само за "информации" и "идеи" кои се позитивно примени или се сметаат како ненавредлив или како прашање на рамнодушност, но исто така и на оние кои навредуваат, шокираат, или вознемируваат.

Овие принципи се од особено значење во поглед на печатот. Иако не мора да се прекорачат воспоставените граници, меѓу другото, и за "заштита на угледот на другите", неговата задача е, сепак, да се разменуваат информации и идеи за политички прашања и за други прашања од општ интерес.

Што се однесува до границите на прифатливост на критиките, тие се пошироки во однос на еден политичар кој ја врши својата јавна должност отколку оние на физичко лице. Политичарот неизбежно и свесно се подложува на критика на секој негов збор и дело и од страна на новинарите и јавноста, и тој мора да прикаже поголем степен на толеранција, особено кога тој самиот ги дава јавните изјави кои се подложни на критика. Тој, секако, има право на заштита на неговиот углед, дури и кога тој не делува со неговиот јавна должност, но таа заштита треба да биде одмерена во однос на интересите на отворена дискусија за политички прашања, со оглед на тоа што исклучоците во слободата на изразување треба да се толкуваат тесно (види, особено, *Обершлик против Австрија* (бр. 1) пресудата од 23 мај 1991 година, Серија А бр. 204, стр 25-26, ставови. 57-59, а *Vereinigung demokratischer Soldaten* Австриските и *Gubi V* . Австрија пресуда од 19 декември 1994 година, Серија А бр. 302, стр. 17, став. 37).

30. Судот забележува дека г-дин Обершлик бил осуден заради тоа што го навредил г-дин Хајдер, опишувајќи го како Trottel во насловот и во главниот текст на статијата која тој ја објави во *Форум*. Регионалниот суд смета, дека самиот збор бил навредлив и дека самата негова употреба е доволна за да се оправда осудата (види точка 12 погоре). Апелациониот суд во Виена заведе став дека самиот факт што зборот во изданието, исто така, се појавил во насловот на статијата го прави навредлив, бидејќи читателите кои не ја прочитале ниту статијата ниту говорот на г-дин Хајдер и коментарите кон него би го поврзувале зборот не со она што Хајдер го рекол, туку со неговата личност (види став 18 погоре).

31. Судот не се согласува. Тој сака да истакне во врска со ова дека судските одлуки оспорени пред тоа мора да се разгледуваат во контекст на случајот, како целина, вклучувајќи ја статија на подносителот и околностите во кои е напишана (види *Обершлик* (бр. 1) пресудата цитирана погоре, стр. 26, став. 60).

Најважно од ова е говорот на г-дин Хајдер, за кој г-дин Обершлик известува во

неговата статија. Тврдејќи дека, најпрво, сите војници кои служеле во Втората светска војна, без разлика на која страна тие биле, се бореле за мир и слобода и дека придонеле за основање и градење на демократско општество денес, воедно сугерирајќи, второ, дека само оние кои ги ризикувале своите животи во таа војна имале право да ја уживаат слободата на мислење, г-дин Хајдер имал јасни намери да биде провокативен и, следствено, да предизвика силни реакции.

32. Што се однесува до натписот на г-дин Обершлик, беше објавен заедно со говорот и една статија од писател кој исто така реагираше на она што Хајдер го рече. Во неговата статија подносителот на претставката накратко објасни, во некои дваесет реда, зошто забелешките на Хајдер го поттикна да го опише како Trottel наместо како нацист - главно бидејќи во својот говор Хајдер се одважи од можноста да ужива слобода на мислење.

33. Според мислењето на Судот, натписот на подносителот на претставката, а особено зборот Trottel, со сигурност може да се смета за полемичен, но тие не го препознаваат како личен напад бидејќи авторот предвидел објективно разбирливо објаснување за тоа што произлегува од говорот на Хајдер, кој и самиот беше провокативен. Како такви, тие беа дел од политичката дискусија испровоцирана од говорот на Хајдер и изнесуваа мислење, чија вистинитост не е подложна на докажување. Такво мислење, сепак, може да биде претерано, особено во отсуство на било каква фактичка основа, но во контекст на погоре наведените размислувања тоа не е така во овој пример (види, како најновите органи, пресудата на De Haes and Gijssels v. Belgium (* Де Хаес и Гијселс против Белгија) од 24 февруари 1997, Извештаи за пресуди и одлуки 1997-I, стр. 236, став. 47).

34. Точно е дека нарекувајќи го еден политичар Trottel може да биде навредливо. Во конкретниот случај, сепак, зборот изгледа дека не е диспропорционален со негодувањето кое свесно го покренала Г-дин Хајдер. Што се однесува до полемичниот тон на статијата, за кое Судот не треба да одлучува дали го одобрува, мора да се запомни дека член 10 (чл. 10) ја заштитува не само суштината на идеи и информации изразени, туку исто така и формата во која тие се пренесени (види, меѓу другите органи, Обершлик (бр. 1) пресудата цитиран погоре, стр. 25, став. 57).

35. Во заклучокот, Судот смета дека потребата од попречување на практикувањето на слободата на подносителот не е изразена.

Затоа постои прекршок на член 10 (чл. 10).

II. ПРИМЕНА НА ЧЛЕНОТ 50 ОД КОНВЕНЦИЈАТА (чл. 50)

36. Член 50 од Конвенцијата (чл. 50) одредува:

"Доколку Судот оцени дека одлуката или мерката донесена од страна на судски орган или друг орган на Висока договорна страна е целосно или делумно во судир со обврските кои произлегуваат од ... Конвенцијата, и доколку внатрешното право на наведената партија овозможува само делумна репарација на штетата за последиците од оваа одлука или мерка, со одлуката на Судот, доколку е потребно, ќе се додели правична отштета на оштетената страна. "

A. Нематеријална штета

37. Г-дин Обершлик бара 23,394.80 австриски шилинзи (ATS) за нематеријална штета, поточно надомест на паричната казна и на трошоците на Хајдер за судски такси и правно застапување, сума која подносителот на претставката му беше наложено да ја плати од страна на Апелациониот суд во Виена (види став 18 погоре).

38. Владата се согласи во овој случај дека имало повреда. Делегатот на Комисијата немаше забелешки.

39. Бидејќи исплатата на сумите е директна последица од погрешната пресуда на подносителот, Судот смета дека побарувањето е оправдано.

B. Трошоци и надоместоци

40. Г-дин Обершлик бара 194,998.84 ATS во однос на трошоците и расходите поврзани со неговото правно застапување во домашните судови и пред институциите на Конвенцијата.

41. Владата се согласува да плати 132.000 ATS ако е пронајден прекршок. Делегатот на Комисијата немаше забелешки.

42. Одлучувајќи на правична основа, Судот по овој основ му доделува на подносителот на претставката 150.000 AT.

Ц. Затезна камата

43. Според информациите кои се на располагање во Судот, законската каматна стапка применлива во Австрија на денот на донесувањето на овој суд е 4% годишно.
ЗАРАДИ ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ

1. Изгласа со седум гласови за и две против дека има повреда на членот 10 од Конвенцијата (чл. 10);
2. Изгласа едногласно
 - (а) дека одговорната држава треба да му плати на подносителот на претставката, во рок од три месеци, 23.394 (23.394) Австриската шилинзи и 80 (осумдесет) гроша шилинзи за трошоци и надоместоци;
 - (б) дека проста камата, со годишна стапка од 4% ќе се плаќа од истекот на наведените три месеци сè до исплатата.
3. Го ттфрла едногласно остатокот од барањето за правичен надомест.
Изготвено на англиски и француски јазик, и предадена на јавна расправа на Зградата на човековите права, Стразбур, на 1 јули 1997 година.

Херберт Пецолд

Ролв Рисдал

Генерален секретар

Претседател

Во согласност со член 51 став. 2 од Конвенцијата (чл. 51-2) и Правило 55 став. 2 од Деловникот на Судот Б, издвоеното мислење на г-дин Матчер, заедно со г-дин Тор Билјалмсон, е во прилог на оваа пресуда.

**ИЗДВОЕНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИЈАТА МАТЧЕР
 ЗАЕДНО СО СУДИЈАТА ТОР ВИЛЈАЛМСОН**
 (Превод)

Не можам да се согласам ни со образложението на мнозинството на Комората ниту со заклучокот што го постигнаа. Тие ги игнорираа фундаменталните разлики помеѓу критика или вредност на пресудата од една страна, и навреда од друга страна; првите две се покриени со слободата на изразување обезбедени во член 10 од Конвенцијата (чл. 10), а навредата не е.

Г-дин Обершлик и *Форум* си земаа за слобода сериозно да ги критикуваат забелешките на г-дин Хајдер во својот говор на традиционалниот собир на бивши војници на Ulrichsberg во Корушка на 7 октомври 1990 година. Згора на тоа, она што г-дин Хајдер го рече по тој повод беше во суштина она што говорниците обично го велат на вакви среќи во сите европски земји каде што постои воена традиција.

Г-дин Обершлик сепак не, критикува едноставно, тој оти подалеку, изнесувајќи вулгарни навреди насочени кон г-дин Хајдер, нарекувајќи го Trottel (идиот). И покрај генијалниот обид да се претстават работите поинаку, просечниот читател мора да ги сфатил зборовите на г-дин Обершлик како навреда која има за цел да го исмее г-дин Хајдер.

Контекстот во кој е изнесена оваа навреда не е последица на тоа, освен таму каде што се смета за итна реакција на провокација или навреда (ова е идејата вклучена во Член 115 став. 3 од австрискиот Кривичен законик). Тоа не е случај тука. Она што г-дин Хајдер го изјавил станало познато за јавноста најдоцна еден ден по традиционалниот собир на 7 октомври 1990 година и г-дин Обершлик не го објавил оспорениот натпис до март 1991 година, со други зборови пет месеци по настанот.

Се прашуваме дали е паметно еден политичар да даде поплака за навреда од овој вид. Ако, пак, заинтересираното лице (без разлика дали е политичар или обичен граѓанин) се чувствува навреден, тој има право да го стори тоа. Соодветно на тоа, Австриските судови мора да го прогласат г-дин Обершлик за виновен, со оглед на тоа дека кривичното дело навреда, како што е дефинирано во Член 115 став. 1 на Австрискиот Кривичен законик, било направено. Покрај тоа, изречената казан на г-дин Обершлик (ATS 1000) е мала, да не речам номинална.

Гледано од оваа гледна точка, аргументите наведени во став 33 на пресудата не се валидни, бидејќи тие се применуваат само на оценката за вредности а навредата никогаш не може да биде оценка на вредности.

И на крај, целта на член 10 од Конвенцијата (чл. 10), според мое мислење, е да овозможи вистинска размена на идеи, а не да штити примитивни, четврто рангирани новинари, кои не поседуваат квалитети да презентираат сериозни аргументи, кои имаат тенденција на прибегнување кон провокација и слободно изнесуваат навреди за привлекување на потенцијални читатели, без да се прави придонес кон размената на достоинствени идеи.

Тврдам дека правилно го извршив преводот од англиски на македонски јазик

I claim that I did a proper translation from English to Macedonian language

Број 05/2012
 Датум 01/05/2012

Преведувач

Netkova